

Komentarz

Anna Szymańska*, Grzegorz Sojski*

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 50 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, i określa szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne, w tym dokumentacje hydrogeologiczne solanek, wód leczniczych i termalnych, oraz dokumentacje geologiczno-inżynierskie. Wymagania te są dopełnieniem wymagań ogólnych, jakie dla tych rodzajów dokumentacji ustawodawca określił w przepisach ustawy w art. 42 ust. 2 i 3 — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznych oraz w art. 43 ust. 2 — w przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Opisywany akt wykonawczy zastępuje dotychczas obowiązujące w tej samej sprawie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 roku, które opublikowane było w Dz. U. Nr 153, poz. 1779.

Wydanie nowego rozporządzenia stało się konieczne wskutek dokonanych na gruncie nowelizacji ustawy zmian przepisów doprecyzowujących cele sporządzania, a co za tym idzie, i nazwy niektórych dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich, dla których określenie szczegółowych wymagań jest materia przedmiotowego aktu wykonawczego. Dotyczy to:

□ dokumentacji hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z:

— projektowaniem inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, do których włączone zostały dokumentacje sporządzane w związku z projektowanym składowaniem odpadów na powierzchni,

— bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz składowaniem odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, z których wyłączone zostały dokumentacje sporządzane w związku z projektowanym składowaniem odpadów na powierzchni (jak wspomniano wcześniej, włączono je do inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne), a nazwę tego rodzaju dokumentacji dostosowano do przedmiotu działalności gospodarczej określonego w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy;

□ dokumentacji geologiczno-inżynierskich wykonywanych dla potrzeb:

— bezzbiornikowego magazynowania substancji i składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, które do tej pory formalnie nie były sporządzane (nazwę tego rodzaju dokumentacji — podobnie jak w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej — dostosowano do przedmiotu działalności gospodarczej określonego w art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy);

— składowania odpadów na powierzchni, które wyodrębniono, jako oddzielny rodzaj dokumentacji (do tej pory tego rodzaju dokumentacje były sporządzane w związku z magazynowaniem i składowaniem substancji oraz odpadów).

W trzech z opisanych wyżej przypadków zmiany w nazwach i celach sporządzania dokumentacji pociągnęły za sobą potrzebę sformułowania nowych, często dość odmiennych — od poprzedniego stanu prawnego —

wymagań, jakim te dokumentacje powinny odpowiadać. W przypadku dokumentacji geologiczno-inżynierskiej wykonywanej dla potrzeb bezzbiornikowego magazynowania substancji i składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, która nie była dotychczas znana ustawie — konieczne było określenie wymagań szczegółowych od podstaw.

Z innych rodzajów dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich stosunkowo największe zmiany wymagań, w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, zostały dokonane w odniesieniu do dokumentacji hydrogeologicznych ustalających zasoby wód podziemnych. Jest to przede wszystkim wynikiem bardziej szczegółowego niż dotychczas rozpisania wymaganych elementów składowych dokumentacji, co było możliwe głównie dzięki doświadczeniom zebranych w ostatnich latach funkcjonowania odnoszonych przepisów oraz dzięki coraz bogatszej literaturze przedmiotu, w tym takim publikacjom wydanym niedawno na zamówienie Ministerstwa Środowiska, jak *Słownik hydrogeologiczny* (2002 r. wydanie II poprawione i poszerzone w stosunku do I wydania z 1997 r.) i poradnik *Metodyka określania zasobów eksploatacyjnych ujęć zwykłych wód podziemnych* (2004 r.).

Odnosić należy także uzupełnienie wymogów dotyczących dokumentacji hydrogeologicznych o przepisy konsumujące wymagania (w zakresie wód podziemnych) wynikające z Dyrektywy 2000/60/EC Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnoty Europejskiej z dnia 23 października 2000 r. ustalającej ramy działań Rady Wspólnoty Europejskiej w zakresie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej), która transponowana została do polskiego systemu prawnego na gruncie znowelizowanej z dniem 30 lipca 2005 r. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — *Prawo wodne* (Dz.U. Nr 115, poz. 1229). Te nowe wymogi uwzględniono przede wszystkim w tzw. „regionalnych” dokumentacjach hydrogeologicznych, tzn. dokumentacjach hydrogeologicznych ustalających zasoby dyspozycyjne wód podziemnych oraz dokumentacjach hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, które — jako prace geologiczne o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwłaszcza dla bilansowania i ochrony zasobów wód podziemnych, a także ochrony środowiska — są sporządzane ze środków publicznych na zamówienie organów administracji geologicznej (Minister Środowiska) i gospodarki wodnej (Dyrektorzy Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej).

W odniesieniu do wymagań szczegółowych dla pozostałych rodzajów dokumentacji zmiany są niewielkie, a wprowadzone korekty mają przeważnie charakter porządkujący i doprecyzowujący (uściślający), rzadziej rozszerzający i uzupełniający.

W nowym rozporządzeniu wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie, zostały zawarte w czterech rozdziałach, z których Rozdział 1 (*Przepisy ogólne*) zawiera przepisy określające — jednakowe dla wszystkich rodzajów dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich — wymagane części składowe każdej prawidłowo sporządzonej tego typu dokumentacji. Są to:

□ część tekstowa, obejmująca:

*Departament Geologii i Koncesji Geologicznych, Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

- stronę tytułową o podanej, konkretnej zawartości,
- kartę informacyjną dokumentacji, której wzór dla poszczególnych rodzajów dokumentacji stanowią załączniki do rozporządzenia (karta taka nie jest wymagana w dokumentacji hydrogeologicznej sporządzanej w celu określenia warunków hydrogeologicznych),
- kopię lub uwierzytelniony odpis koncesji lub decyzji zatwierdzającej projekt prac geologicznych, których wyniki są przedstawione w dokumentacji (jeśli sporządzenie tego projektu było wymagane),
- część opisową oraz
- spis literatury i materiałów archiwalnych, a także
- część graficzna.

Przepisy te wprowadzają także wymóg, aby strona tytułowa części tekstowej dokumentacji oraz część opisowa tej dokumentacji były sporządzone w formie maszynopisu lub wydruku komputerowego, a karta informacyjna dokumentacji, jeśli jest wymagana, była sporządzona w formie wydruku komputerowego i w formie elektronicznej na informatycznym nośniku danych.

Szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać część opisowa i część graficzna każdego z rodzajów dokumentacji objętych przedmiotowym rozporządzeniem są określone odrębnie i zapisane w Rozdziałach: 2 i 3 — w przypadku dokumentacji hydrogeologicznych, w rozdziale 4 — w odniesieniu do dokumentacji geologiczno-inżynierskich.

Rozdział 1 rozporządzenia zawiera ponadto definicje 16 pojęć hydrogeologicznych niezbędnych dla ujednoliconego stosowania przepisów rozporządzenia. Z ogólnej liczby ustalonych tymi regulacjami terminów — 10 to określenia nowe, nie definiowane w dotychczasowych przepisach prawa geologicznego i górniczego, natomiast 6 to pojęcia zaczerpnięte z poprzedniej wersji rozporządze-

nia, ale o zmodyfikowanym (doprecyzowanym lub zmienionym) znaczeniu. Wśród tych ostatnich brak jest w nowym rozporządzeniu jedynie definicji pojęcia „ujęcie wód podziemnych”, które zostało przeniesione do „słowniczka” znowelizowanej ustawy w związku z wprowadzonym przepisem art. 4 pkt 1a o wyłączeniu z zakresu przedmiotowego *Prawa geologicznego i górniczego* wykonywania ujęć wód podziemnych do głęb. 30 m na potrzeby zwykłego korzystania z wód.

Końcowy przepis Rozdziału 1 określa wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać zmiany dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej sporządzane w przypadkach, o których mowa w art. 46 ustawy, w tym w związku z odwierceniem otworu awaryjnego lub otworu zastępczego, i przesądza jednocześnie, że zmiany te winny być przedstawiane w formie dodatku do dokumentacji. Regulacja ta wprowadza ponadto wymóg, że część tekstowa dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej i geologiczno-inżynierskiej obejmować powinna także załączony dowód istnienia prawa do wykorzystania informacji geologicznej zawartej w dokumentacji, do której sporządza się dodatek. To nowe, wprowadzone po raz pierwszy, rozwiązanie ma na celu umożliwić organom administracji geologicznej przyjmującym dodatki do dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich skuteczniejszą ochronę informacji geologicznych zgodnie z obowiązkiem, o którym mowa w art. 45 ust. 3 ustawy.

Przepisy końcowe rozporządzenia stanowią, że do dokumentacji hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich przekazanych właściwym organom administracji geologicznej do przyjęcia przed wejściem w życie przedmiotowego aktu wykonawczego winny być stosowane przepisy dotychczasowe.